

LAB CONNECT.

mei 2017

De Ziekte van Baumol

Waarom worden computers goedkoper en de gezondheidszorg niet?

Het antwoord op deze vraag is de Wet van Baumol geworden. Het boek dat William Baumol hierover schreef heeft als titel "The Cost Disease" waarna het verschijnsel ook wel de ziekte van Baumol is gaan heten.

De arbeidsproductiviteit stijgt voortdurend. Dat zien we in de landbouw en in de maak-industrie. Dat gebeurt door specialisatie, mechanisering en automatisering. Veel productiehallen met mensen (arbeidskrachten) zijn vervangen door hallen met assemblagerobots die geen rust nodig hebben. Het gevolg hiervan is dat de agrarische - en de industriële sector minder arbeidsintensief en meer kapitaalintensief worden.

Er zijn sectoren waar productiviteitsstijging niet of nauwelijks mogelijk is. Neem kunst en cultuur: de productiviteit van een dichter of romanschrijver is en blijft afhankelijk van de gemoedstoestand van de auteur, van zijn inspiratie, en van zijn 'flow'. En een orkest heeft in de loop der eeuwen evenveel musici nodig om een klassiek werk ten uitvoer te brengen. Het is niet mogelijk de efficiëntie op te voeren met x procent per jaar.

In de dienstensector speelt dat voor een belangrijk deel ook.

In de zorgsector zijn de meest basale taken verplegen en verzorgen.

SOLtalk

MEDISCHE WETENSCHAP

Hulpmiddelen in de zorg, verpakking van medicijnen en verbandmiddelen kunnen zodanig afgeleverd worden dat ze snel en praktisch hanteerbaar zijn. Maar een zieke patiënt wassen of iemand helpen met eten en drinken kan nu eenmaal niet steeds sneller. Hetzelfde geldt in het onderwijs: de leerkracht wordt niet productiever met onderwijzen dan tot een bepaald maximum. De kapper kan niet sneller dan snel haren knippen en de huisschilder kan niet sneller dan snel schilderen.

**‘De arbeids-
productiviteit
stijgt voortdurend’**

Nederland is een exportland. Naarmate de welvaart groeit worden collectieve loonsverhogingen afgesproken. Theoretisch stijgen productiviteit en CAO-lonen evenredig (in stabiele fasen 2 tot 3 procent per jaar). Gerelateerde loonsstijgingen zijn wenselijk in de sectoren waar die productiviteitsstijging niet mogelijk is. Dat zijn vooral de beroepen in de niet-commerciële dienstverlening, de collectief (met belasting en premiegeld) gefinancierde dienstverlening zoals de gezondheidszorg. Uiteindelijk betekent dit dat het aandeel van ons bruto nationaal product voor een steeds groter aandeel besteed gaat worden aan de zorg. Dat betekent weer dat de economische groei niet meer verder stijgt en de welvaart niet verder toeneemt.

Door meer zelf zorg en mantelzorg, en ook door mensen meer zelf te leren 'dokteren' wordt de ziekte van Baumol minder. Hetzelfde geldt door toepassing van apparaten en technologie binnen de zorg: de prijs-prestatieverhouding van apparaten neemt voortdurend toe. Een aardig voorbeeld waaraan gewerkt wordt in een Lab in Amsterdam is de beeld-productietijd van de CT-scanner. Nu duurt het nog enkele minuten om een beeld met een resolutie van 130 miljoen 3D pixels te maken. De ambitie is om over 5 jaar in 1 seconde tijd een beeld met een resolutie van 1 miljard 3D pixels te maken.

Dat betekent productiviteitstijging en kwaliteitsstijging per scanner; dat betekent meer tijd efficiëntie voor patiënt en diagnosticus.

De ziekte van Baumol zou wat minder moeten worden zo lang het 'voordeel' binnen de zorgsector blijft.

Marco, het aandeel van het BNP dat naar de zorg gaat, zou een klein beetje minder moeten worden, zolang het voordeel binnen Nederland blijft.

Bronnen:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/18/nooit-meer-wachten-op-het-beeld-van-een-ct-scan-9322776-a1559499>